

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Datganiadau Ariannol – **Cyngor Sir Ddinbych**

Blwyddyn archwilio: 2016-17

Dyddiad cyhoeddi: Medi 2017

Cyfeirnod y ddogfen: 486A2017

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi sut y disgwylir i awdurdodau cyhoeddus ymdrin â cheisiadau, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saenseg. This document is also available in English.

Cyflawnwyd y gwaith gan dîm a oedd yn cynnwys Anthony Veale, Michelle Phoenix, Gareth Evans a thîm archwilio Cyngor Sir Ddinbych.

Cynnwys

Mae'r ddogfen hon yn crynhoi casgliadau archwiliad 2016-17. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn bwriadu cyhoeddi adroddiad archwilio diamod ar eich datganiadau ariannol. Ceir rhai materion y mae angen rhoi gwybod i chi amdanynt cyn eu cymeradwyo.

Adroddiad cryno

Cyflwyniad	4
Statws yr archwiliad	4
Adroddiad archwilio arfaethedig	4
Materion pwysig sy'n codi o'r archwiliad	5
Annibyniaeth a gwrthrychedd	6

Atodiadau

Atodiad 1 – llythyr sylwadau terfynol	7
Atodiad 2 – adroddiad archwilio arfaethedig Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyngor Sir Ddinbych	10
Atodiad 3 – crynodeb o'r cywiriadau a wnaed i'r datganiadau ariannol drafft y dylid eu dwyn i sylw'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol	12

Adroddiad cryno

Cyflwyniad

- 1 Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn gyfrifol am roi barn ynghylch pa un a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Ddinbych ar 31 Mawrth 2017 a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.
- 2 Nid ydym yn ceisio cael sicrwydd llwyr bod y datganiadau ariannol wedi'u datgan yn gywir, ond rydym yn mabwysiadu'r cysyniad o berthnasedd. Wrth gynllunio a chynnal yr archwiliad, rydym yn ceisio nodi camddatganiadau perthnasol yn eich datganiadau ariannol, hynny yw, y rhai hynny a allai gamarwain rhywun sy'n darllen y cyfrifon.
- 3 Y symiau meintiol yr ydym yn eu defnyddio i farnu bod camddatganiadau o'r fath yn berthnasol i'r Cyngor yw £3.336 miliwn ar gyfer eitemau incwm a gwariant a balansau cyfalaf gweithio, a £3.336 miliwn ar gyfer balansau eraill. Gall materion ansoddol penodol, megis gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol a sensitifrwydd gwleidyddol, hefyd effeithio ar pa un a fyddwn yn barnu bod eitem yn berthnasol ai peidio.
- 4 Yn unol â Safon Archwilio Ryngwladol (ISA) 260, mae'n ofynnol inni roi gwybod i'r rheini sy'n gyfrifol am lywodraethu corff am faterion penodol sy'n codi o'r archwiliad o'r datganiadau ariannol, a hynny mewn da bryd er mwyn iddynt gymryd camau priodol.
- 5 Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r materion sy'n codi o'r archwiliad o ddatganiadau ariannol y Cyngor ar gyfer 2016-17 y mae angen rhoi gwybod amdanynt o dan safon ISA 260 er mwyn iddynt gael eu hystyried.

Statws yr archwiliad

- 6 Daeth y datganiadau ariannol drafft ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 i law ar 13 Mehefin 2017, 17 diwrnod cyn y dyddiad terfyn y cytunwyd arno, sef 30 Mehefin 2017. Rydym wedi cwblhau'r gwaith archwilio i raddau helaeth erbyn hyn.
- 7 Rydym yn rhoi gwybod i chi am y materion pwysicaf sy'n codi o'r archwiliad, a'r rheini'n faterion yr ydym yn credu y dylech eu hystyried cyn cymeradwyo'r datganiadau ariannol. Mae'r tîm archwilio eisoes wedi trafod y materion hyn â swyddogion y Cyngor, gan gynnwys y Prif Gyfrifydd a'r Pennaeth Cyllid.

Adroddiad archwilio arfaethedig

- 8 Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn bwriadu cyhoeddi adroddiad archwilio diamod ar y datganiadau ariannol pan fyddwch wedi darparu Llythyr Sylwadau i ni sy'n seiliedig ar y llythyr a geir yn [Atodiad 1](#).
- 9 Ceir copi o'r adroddiad archwilio arfaethedig yn [Atodiad 2](#).

Materion pwysig sy'n codi o'r archwiliad

Camddatganiadau nas cywirwyd

- 10 Nid oes unrhyw gamddatganiadau yn y datganiadau ariannol nad ydynt wedi'u cywiro.

Camddatganiadau a gywirwyd

- 11 Ceir camddatganiadau a gywirwyd gan y rheolwyr, ond rydym o'r farn y dylid eu dwyn i'ch sylw oherwydd eu bod yn berthnasol i'ch cyfrifoldebau chi o ran y broses adrodd ariannol. Fe'u nodir, ynghyd ag esboniadau, yn **Atodiad 3**.

Materion pwysig eraill sy'n codi o'r archwiliad

- 12 Yn ystod yr archwiliad, rydym yn ystyried nifer o faterion ansoddol a meintiol sy'n gysylltiedig â'r cyfrifon ac yn rhoi gwybod i chi am unrhyw faterion pwysig sy'n codi. Eleni, cododd rhai materion yn y meysydd a ganlyn:

- **Nid oes gennym unrhyw bryderon ynghylch agweddau ansoddol ar eich arferion cyfrifyddu na'ch adroddiadau ariannol.**

Canfuwyd bod yr wybodaeth a ddarparwyd yn berthnasol, yn ddibynadwy, yn gymaradwy, yn sylweddol ac yn hawdd ei deall. Daethom i'r casgliad bod y polisiau a'r amcangyfrifon cyfrifyddu yn briodol a bod datgeliadau'r datganiad ariannol yn ddiuedd, yn deg ac yn glir.

- **Ni chafwyd unrhyw anawsterau sylweddol yn ystod yr archwiliad.** Darparwyd gwybodaeth i ni yn brydlon ac yn hwylus, ac ni chafwyd unrhyw gyfyngiadau ar ein gwaith
- **Ni chafodd unrhyw faterion pwysig eu trafod â'r rheolwyr, na'u trafod mewn gohebiaeth â'r rheolwyr, y mae angen i ni roi gwybod i chi amdanynt.**
- **Ceir materion pwysig eraill o ran goruchwyllo'r broses adrodd ariannol y mae angen i ni roi gwybod i chi amdanynt.**

Y gofrestr asedau sefydlog – mae'r Cyngor yn dal i gadw taenlenni cymhleth i ategu'r asedau sefydlog a ddatgelir yn y datganiadau ariannol. Fel y dywedwyd mewn adroddiadau blaenorol, mae taenlenni'r gofrestr asedau sefydlog yn cael eu cynnal yn dda ac maent yn ategu'r gwaith o baratoi'r datganiad cyfrifon. Fodd bynnag, rydym yn dal i gredu y dylai'r Cyngor flaenoriaethu buddsoddi mewn cofrestr asedau sefydlog integredig a fyddai'n ategu proses symlach o gau'r cyfrifon, yn hwyluso'r ymarferion prisio blynyddol ac yn gwella'r cysylltiadau rhwng y swyddogaeth gyfrifyddu (yr Adran Gyllid) a'r swyddogaeth stiwardio a gyflawnir gan y Gwasanaethau amrywiol.

Dylai'r angen i gau cyfrifon yr awdurdodau lleol yn gynt mewn blynyddoedd i ddod fod yn ffactor bwysig a fydd yn llywio ystyriaethau'r Cyngor. Rydym yn deall bod rhywfaint o oedi wedi bod yn gweithredu'r gofrestr asedau sefydlog newydd oherwydd bod y Cyngor hefyd yn ystyried ei opsiynau ar gyfer system cyfriflyfr cyffredinol newydd. Fodd bynnag, rydym yn ailadrodd yr argymhelliad a wnaed gennym yn 2014-15 a 2015-16 y dylai'r Cyngor ystyried hyn yn y dyfodol.

Prisiadau asedau sefydlog - yn **Atodiad 3**, amlinellir manylion y newidiadau a wnaed i'r datganiadau ariannol drafft ar ôl ein harchwiliad. Mae'r newidiadau pwysicaf yn ymwneud ag ailbriso asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn, h.y. cyfrifo'r ailbrisiadau a'r driniaeth gyfrifyddu a ddefnyddiwyd i gynnwys yr ailbrisiadau hyn yn y datganiadau ariannol. I wella'r broses, rydym yn argymhell:

- bod Prisiwr y Cyngor yn ymgymryd â'r ymarfer priso yn gynharach (cyn diwedd y flwyddyn).
 - bod yr Adran Gyllid yn adolygu'r prisiadau i sicrhau eu bod yn ymddangos yn rhesymol.
 - bod yr ailbrisiadau'n destun archwiliad ariannol cynharach (cyn diwedd y flwyddyn yn ddelfrydol). O gwblhau a gwirio'r ymarfer priso'n gynharach, ac o gynnal archwiliad allanol yn gynharach, bydd hefyd yn helpu i fodloni'r gofyniad i gau'r datganiadau ariannol yn gynharach. Bydd y gofyniad hwn yn dechrau effeithio ar gyfrifon 2018-19.
- **Ni wnaethom nodi unrhyw wendidau sylweddol yn eich rheolaethau mewnol.**
 - **Nid oes unrhyw faterion eraill y mae'n ofynnol i ni roi gwybod i'r rheini sy'n gyfrifol am lywodraethu amdanynt yn unol â'r safonau archwilio.**

Annibyniaeth a gwrthrychedd

- 13 Fel rhan o'r broses o gwblhau'r archwiliad, mae'n ofynnol i ni roi sylwadau i chi ar ein hannibyniaeth. Ac eithrio un aelod staff, gallwn gadarnhau nad ydym yn gwybod am unrhyw fygythiadau i annibyniaeth Archwilydd Cyffredinol Cymru nac i annibyniaeth staff neu gontractwyr sy'n gweithredu ar ei ran.
- 14 O ran yr eithriad a nodir uchod, mae gan un aelod o'r tîm archwilio gysylltiadau ag aelod o staff y Cyngor. Felly, rydym wedi cymryd camau ychwanegol i ddiogelu ein hannibyniaeth a'n gwrthrychedd.
- 15 Felly, rydym wedi cydymffurfio â'r safonau moesegol ac, yn ein barn broffesiynol ni, rydym yn annibynnol ac ni chafodd ein gwrthrychedd ei beryglu.

Atodiad 1

Llythyr sylwadau terfynol

Cyngor Sir Ddinbych

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

27 Medi 2017

Sylwadau ynghylch datganiadau ariannol 2016-17

Darperir y llythyr hwn mewn perthynas â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol Cyngor Sir Ddinbych ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 er mwyn mynegi barn ar ba mor gywir a theg ydynt.

Ar ôl gwneud ymholiadau a oedd yn ddigonol yn ein barn ni, rydym yn cadarnhau, hyd at eithaf ein gwybodaeth a'n cred, bod modd i ni gyflwyno'r sylwadau a ganlyn i chi.

Sylwadau'r rheolwyr

Cyfrifoldebau

Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau o ran yr hyn a ganlyn:

- paratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol a Chod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol; yn arbennig, mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun teg a chywir yn unol â hynny;
- cynllunio, gweithredu, cynnal ac adolygu'r rheolaethau mewnol i atal ac i ganfod twyll a gwallau.

Yr wybodaeth a ddarparwyd

Rydym wedi darparu'r hyn a ganlyn i chi:

- Mynediad llawn at:
 - yr holl wybodaeth yr ydym yn gwybod amdani sy'n berthnasol i'r gwaith o baratoi'r datganiadau ariannol, fel llyfrau cyfrifon a dogfennau ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
 - yr wybodaeth ychwanegol yr ydych wedi gofyn i ni ei darparu at ddibenion yr archwiliad;

- mynediad dirwysr at yr aelodau staff hynny yr oeddech yn tybio ei bod yn angenrheidiol cael tystiolaeth ganddynt ar gyfer yr archwiliad.
- Canlyniadau ein hasesiad o'r risg y gallai'r datganiadau ariannol fod wedi eu camddatgan yn sylweddol o ganlyniad i dwyll.
- Gwybodaeth am dwyll neu dwyll a ddrwgdybir yr ydym yn gwybod amdano ac sy'n effeithio ar Gyngor Sir Ddinbych ac yn ymwneud â:
 - rheolwyr;
 - cyflogeion sy'n chwarae rôl bwysig o ran rheolaeth fewnol; neu
 - eraill lle gallai'r twyll effeithio'n sylweddol ar y datganiadau ariannol.
- Gwybodaeth am unrhyw honiadau o dwyll, neu dwyll a ddrwgdybir, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol, a fynegwyd gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill.
- Gwybodaeth am bob achos yr ydym yn gwybod amdano lle na chydymffurfiwyd â deddfau neu reoliadau, neu lle ceir amheuaeth na chydymffurfiwyd â nhw, ac y dylid ystyried eu heffaith wrth baratoi'r datganiadau ariannol.
- Manylion yr holl bartïon perthnasol a holl gysylltiadau a thrafodion partïon perthnasol yr ydym yn gwybod amdanynt.

Sylwadau ar y datganiadau ariannol

Cafodd yr holl drafodion, asedau a rhwymedigaethau eu cofnodi yn y cofnodion cyfrifyddu a'u mynegi yn y datganiadau ariannol.

Mae'r rhagdybiaethau sylweddol a ddefnyddiwyd i wneud amcangyfrifon cyfrifyddu, gan gynnwys y rheini a fesurir yn ôl gwerth teg, yn rhesymol.

Cafodd cysylltiadau a thrafodion partïon perthnasol eu datgelu'n briodol, ac fe gyfrifwyd amdanynt yn briodol.

O ran pob digwyddiad a gododd ar ôl y dyddiad adrodd y mae angen ei ddatgelu neu wneud addasiad ar ei gyfer, cafodd ei ddatgan neu gwnaed addasiad ar ei gyfer.

Cafodd pob achos gwirioneddol neu bosibl o ymglyfreitha a phob hawliad yr ydym yn gwybod amdano ac y dylid ei ystyried wrth baratoi'r datganiadau ariannol ei ddatgelu i'r archwilydd, ac fe gafodd ei ddatgelu neu fe gyfrifwyd amdano yn unol â'r fframwaith adroddiadau ariannol perthnasol.

Nid oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau, yn y datganiadau ariannol. Nid oes unrhyw gamddatganiadau yn y datganiadau ariannol nad ydynt wedi'u cywiro.

Sylwadau gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

Rydym yn cydnabod bod y rheolwyr wedi trafod y sylwadau a wnaed ganddynt uchod â ni.

Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb ni o ran paratoi datganiadau ariannol cywir a theg yn unol â'r fframwaith adroddiadau ariannol perthnasol. Bu i Gyngor Sir Ddinbych gymeradwyo datganiadau ariannol 2016-17 ar 27 Medi 2017.

Rydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd pob cam y dylem fod wedi'i gymryd i sicrhau ein bod yn gwybod am unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i gadarnhau ei bod wedi'i rhannu â chi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom ni, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych yn gwybod amdani.

Llofnodwyd gan:

Richard Weigh (Swyddog A151)

Dyddiad: 27 Medi 2017

Llofnodwyd gan:

Y Cyngorydd Barry Mellor

Dyddiad: 27 Medi 2017

Atodiad 2

Adroddiad archwilio arfaethedig Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyngor Sir Ddinbych

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyngor Sir Ddinbych

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Ddinbych a'r nodiadau cysylltiedig ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Ddinbych yn cynnwys y Datganiad ar y Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, y Datganiad ar y Symudiadau yn y Cyfrif Refeniw Tai a Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-17 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

Fel yr eglurir yn fanylach yn y Datganiad o'r Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon ar dudalen 8, y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon sy'n rhoi darlun cywir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Yn unol â'r safonau hynny, mae'n ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

I gyflawni archwiliad, rhaid cael gafael ar dystiolaeth ddigonol o'r symiau a'r datgeliadau a geir yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig er mwyn rhoi sicrwydd rhesymol na cheir unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau cysylltiedig, boed drwy dwyll neu amryfusedd. Mae hyn yn cynnwys asesu a yw'r polisïau cyfrifyddu'n briodol ar gyfer amgylchiadau Cyngor Sir Ddinbych ac a ydynt wedi'u rhoi ar waith yn gyson a'u datgelu'n ddigonol, pa mor rhesymol yw'r amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol, a diwyg cyffredinol y datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig.

Rwyf hefyd yn darllen yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol a geir yn yr Adroddiad Naratif a'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol i bennu anghysondebau perthnasol â'r datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig a archwiliwyd ac i bennu unrhyw wybodaeth y mae'n ymddangos ei bod yn sylweddol anghywir ar sail yr wybodaeth a gafodd ei chaffael gennyf wrth gyflawni'r archwiliad, neu'n sylweddol anghyson â'r wybodaeth honno. Os ydwyf yn dod i wybod am unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol, rwy'n ystyried y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Ddinbych

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Ddinbych ar 31 Mawrth 2017 a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-17.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd o ran y materion a ganlyn yr wyf yn rhoi adroddiad i chi amdanynt os ydwyf yn credu:

- na chafodd cofnodion cyfrifyddu digonol eu cadw;
- nad yw'r datganiadau cyfrifyddu'n cyd-fynd â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nad wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nad yw'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn cydymffurfio â'r canllawiau.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Rwy'n ardystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyngor Sir Ddinbych yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Dros ac ar ran

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cyngor Sir Ddinbych sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Atodiad 3

Crynodeb o'r cywiriadau a wnaed i'r datganiadau ariannol drafft y dylid eu dwyn i sylw'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

Yn ystod ein harchwiliad, nodwyd y camddatganiadau a ganlyn. Mae'r rheolwyr wedi eu cywiro, ond rydym yn tybio y dylid eu dwyn i'ch sylw gan eu bod yn berthnasol i'ch cyfrifoldebau o ran y broses adrodd ariannol.

Arddangosyn 1: crynodeb o'r cywiriadau a wnaed i'r datganiadau ariannol drafft

Gwerth y cywiriad	Natur y cywiriad	Rheswm dros y cywiriad
£4,059,000 (net)	Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar Gwnaed cynnydd o £4,333,000 i Werth Llyfr Gros yr Asedau Dros Ben a gwnaed gostyngiad o'r un swm i werth Anheddau'r Cyngor er mwyn rhoi cyfrif am y camau i drosglwyddo nifer o asedau cyfredol ac asedau newydd nad oeddent yn weithredol ar 31 Mawrth 2017. Mae'r addasiad hwn wedi effeithio ar y meysydd a ganlyn yn natganiadau ariannol 2016-17: <ul style="list-style-type: none">• Y Fantolen• Nodyn 15 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar	Sicrhau bod yr asedau'n cael eu dosbarthu yn unol â gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol.
£4,009,000 (net)	Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar Gwnaed cynnydd o £9,139,000 i werth tir ac adeiladau eraill, gwnaed gostyngiad o £12,949,000 i werth asedau sy'n cael eu hadeiladu, a gwnaed gostyngiad o £199,000 i'r gronfa ailbrisiu wrth gefn er mwyn cydnabod bod ased yn dod yn weithredol ac ystyried ailbrisiad yr ased hon. Gwnaed cynnydd cyfatebol i Gost Gwasanaethau. Nid yw hyn yn cael unrhyw effaith ar Gronfa'r Cyngor gan fod yr addasiad wedi'i drosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Mae hyn wedi effeithio ar y meysydd a ganlyn: <ul style="list-style-type: none">• Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr• Y Datganiad ar y Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn• Y Fantolen• Y Datganiad Llif Arian• Y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid	Sicrhau bod y driniaeth gyfrifyddu'n cydymffurfio â gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol.

Gwerth y cywiriad	Natur y cywiriad	Rheswm dros y cywiriad
	<p>Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar (parhad)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodyn 7 Nodyn ar y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Nodyn 8 Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Incwm yn ôl eu natur • Nodyn 9 Addasiadau i'r Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan y Rheoliadau • Nodyn 15 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar • Nodyn 25 Cronfeydd na ellir eu defnyddio • Nodyn 26 Datganiad Llif arian - gweithgareddau gweithredol 	<p>Sicrhau bod y driniaeth gyfrifyddu'n cydymffurfio â gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol.</p>
£1,804,000	<p>Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar</p> <p>Gwneud gostyngiad o £1,804,000 i brisiad Tir ac Adeiladau Eraill i gyfrif am wall ym mhriasiad ysgol a symudiad cyfatebol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (£299,000) a'r gronfa ailbriso wrth gefn (£1,505,000). Nid yw hyn yn cael unrhyw effaith ar Gronfa'r Cyngor gan fod yr addasiad wedi'i drosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.</p> <p>Mae'r addasiad hwn wedi effeithio ar y meysydd a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr • Y Datganiad ar y Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn • Y Fantolen • Y Datganiad Llif Arian • Y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Nodyn 7 Nodyn ar y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Nodyn 8 Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Incwm yn ôl eu natur • Nodyn 9 Addasiadau i'r Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan y Rheoliadau • Nodyn 15 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar • Nodyn 25 Cronfeydd na ellir eu defnyddio • Nodyn 26 Datganiad Llif arian - gweithgareddau gweithredol 	<p>Sicrhau bod prisiadau cywir yn cael eu defnyddio ar gyfer yr asedau yn unol â gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol.</p>

Gwerth y cywiriad	Natur y cywiriad	Rheswm dros y cywiriad
£738,000	<p>Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar</p> <p>Gwnaed addasiad i gywiro camgymeriad o ran dosrannu'r gost wrth werthu rhan o ased. O ganlyniad i'r cywiriad hwn, mae'r golled wrth werthu wedi gostwng £738,000 (o £967,000 i £229,000).</p> <p>Mae'r addasiad hwn wedi effeithio ar y meysydd a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr • Y Datganiad ar y Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn • Y Fantolen • Y Datganiad Llif Arian • Y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Nodyn 7 Nodyn ar y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Nodyn 8 Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Incwm yn ôl eu natur • Nodyn 9 Addasiadau i'r Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan y Rheoliadau • Nodyn 10 Gwariant Gweithredol Arall • Nodyn 15 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar • Nodyn 25 Cronfeydd na ellir eu defnyddio • Nodyn 26 Datganiad llif arian - gweithgareddau gweithredol 	Sicrhau bod prisiad yr ased wedi'i gymhwyso'n gywir i bob elfen o'r tir a gadwyd, y tir a feddiannwyd a'r tir a werthwyd yn unol â gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol.
£405,000 (£157,000 ar ôl cymhwyso'r ffactor addasu tai cymdeithasol)	<p>Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar</p> <p>Cafodd prisiad Anheddau'r Cyngor ei ostwng £157,000 i gywiro gwall yn y cyfrifiad a ddefnyddiwyd i gyfrif elfen o ailbrisiad anheddau'r Cyngor. Nid yw hyn yn cael unrhyw effaith ar Gronfa'r Cyngor.</p> <p>Mae'r addasiad hwn wedi effeithio ar y meysydd a ganlyn yn natganiadau ariannol 2016-17:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr • Y Datganiad ar y Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn • Y Fantolen • Nodyn 15 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar • Nodyn 25 Cronfeydd na ellir eu defnyddio 	Sicrhau bod holl anheddau'r cyngor yn cael eu prisio'n gyson ac yn unol â gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol.

Gwerth y cywiriad	Natur y cywiriad	Rheswm dros y cywiriad
£211,000 (net)	<p>Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar</p> <p>Gwnaed addasiad i ddileu pob rhan o eiddo a werthwyd yn ystod y flwyddyn o'r asedau sefydlog. Mae hyn wedi gostwng yr enillion a nodwyd wrth werthu'r eiddo.</p> <p>Mae'r addasiad hwn wedi effeithio ar y meysydd a ganlyn yn natganiadau ariannol 2016-17:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr • Y Datganiad ar y Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn • Y Fantolen • Y Datganiad Llif Arian • Y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Nodyn 7 Nodyn ar y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Nodyn 8 Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Incwm yn ôl eu natur • Nodyn 9 Addasiadau i'r Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan y Rheoliadau • Nodyn 10 Gwariant Gweithredol Arall • Nodyn 15 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar • Nodyn 25 Cronfeydd na ellir eu defnyddio • Nodyn 26 Datganiad Ilif arian - gweithgareddau gweithredol 	<p>Sicrhau bod y driniaeth gyfrifyddu'n cydfynd â gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol.</p>
£5,127,000 naratif	<p>Ardrethi Annomestig Cenedlaethol</p> <p>Gwnaed addasiad naratif i gyfanswm y gwerth ardrethol ar ddiwedd y flwyddyn a ddatgelwyd yn Nodyn 14 Ardrethi Annomestig Cenedlaethol.</p>	<p>Cywiro datgeliad naratif Nodyn 14 o ran Ardrethi Annomestig Cenedlaethol.</p>

Gwerth y cywiriad	Natur y cywiriad	Rheswm dros y cywiriad
Amrywiol	<p>Gwnaed nifer o fân newidiadau, newidiadau naratif, newidiadau diwyg a newidiadau eraill i'r cyfrifon.</p> <p>Y datgeliadau yr effeithiwyd arnynt oedd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yr Adroddiad Naratif • Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr • Y Datganiad ar y Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn • Y Fantolen • Y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Y Datganiad Llif Arian • Y Polisiâu Cyfrifyddu • Nodyn 4 Rhagdybiaethau a wnaed ynghylch y dyfodol a ffynonellau pwysig eraill o ansicrwydd o ran amcangyfrifon • Nodyn 7 Nodyn ar y Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Cyllid • Nodyn 8 Dadansoddiad o'r Gwariant a'r Incwm yn ôl eu natur • Nodyn 15 Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar • Nodyn 23 Symudiadau yn y Cronfeydd a Glustnodwyd • Nodyn 25 Cronfeydd na ellir eu defnyddio • Nodyn 26 Datganiad llif arian - gweithgareddau gweithredol • Nodyn 29 Trefniadau partneriaeth • Nodyn 32 Tâl swyddogion • Nodyn 35 Partion cysylltiedig • Nodyn 40 Rhwymedigaethau digwyddiadol • Y Cyfrif Refeniw Tai 	<p>Sicrhau cydymffurfiaeth Iwyr â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu</p> <p>Awdurdodau Lleol, sicrhau cywirdeb o ran diwyg y cyfrifon yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, a gwella neu gywiro datgeliadau naratif.</p>

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone.: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru